

Dinu Guțu
PERESTROIKA BOYS

roman

POLIROM
2021

Dima, strada Bernardazzi, Chişinău,
noiembrie 2010

— Mama era invidioasă că noi aveam nişte fini şi finii erau mai bogaţi ca noi. Finu' repara televizoare şi-avea tot tîmpu' bani, cui nu i se strica televizoru' la Tiraspol? Ori vreun frigider? Şi copiilor lor le-au luat Dandy într-o zi. Costa 67 de dolari, oribil de scump, o avere, bleadi. Nu trebuia să mănânci nimic două luni să-ţi iei, şoc a fost pentru noi vestea. Şi-mpreună cu Daşa am făcut un plan să-i punem pe părinţi să ne cumpere şi nouă chestia asta: primul pas a fost să facem curat o săptămână în casă nu ca să ne ia, da' măcar să se gîndească, să putem deschide discuţia despre Dandy. Evident că nu s-a-ntîmplat nimic. Asta a fost printre primele decepţii în privinţa meritului, a ce ni se cuvine, a dreptăţii. Vrei meritocraţie? Sugi pula! Nu-i pe meritate, pur şi simplu. Tu poţi să faci curat cât vrei, că, dacă nu ți-i dat, nu ți-i dat. Poţi să te chinui, poţi să nu te chinui. Unii se chinuie şi au, da' alţii nu se chinuie şi tot au. Sau invers. N-am mai crezut în dreptate de-atunci. Părinţii n-aveau nicio vină, ei au încercat pentru noi să se ducă-n cursele celea cu legumele la ruşi. Au încercat cu agricultura, că atunci aşa era moda, dar după câteva eşecuri din astea au trebuit să renunţe. Mama a mai continuat cu Italia, dar n-a mai fost ea după experienţele ieseşti; femeie foarte ambiţioasă care-a tot încercat de toate şi parcă pedalează în gol. Aşa spunea: *Comunismul*

nu era bun, dar nu trebuiau să distrugă tot. Cu asta nu-s de acord, cu distrugerea totală; comunismu' nu era prin definiție rău. Doar chestiile greșite trebuiau scoase și trebuia să treacă printr-un proces de evoluție, nu de involuție. De asta ei îi pare rău. Era organizat, era totu' la locul lui, acum, bleadi, îi haos, îi sălbătișie. Și nu numai ei nu-i convine, da' nimănui nu-i convine. Ea regretă organizarea. Iaca, prima dată când a ajuns în Italia, deși face munci de jos, ei asta i-a plăcut – organizarea. Nu-i vorba de regim cât îi vorba despre modu' de viață, cum îți trăiești viața. Asta regretă ei, nu regimu', că-s chestii absolut diferite. Nu-i ca și cum ei au încurajat sistemu' cela, ca și cum au stat cu mâna pe inimă pentru Partid, nu, ea concret a vrut să profite de regim, ea a fost carieristă, s-a ridicat profesional, până totu' s-a prăbușit într-o zi. A vrut salariu mai mare, a vrut să trăiască bine, asta-i singura vină a ei. Femeile s-au ridicat în vremurile celea, li s-au dat multe drepturi și, chiar dacă nu era chiar egalitate, în comparație cu Vestul o fost mult mai bine, mai la egal. S-o schimbat regimu', s-o schimbat puterea, a venit religia înapoi, a venit cultura de masă, o rămas propaganda mică, fără direcție, făcută la patru ani, votați cu cela sau votați cu celălalt. Da' iaca, propaganda despre stil de viață, despre femeia de carieră a dispărut. Amu, teoretic ți-l aleji, stilu' de viață, iaca cum era Max metalist, eu unionist, alții gopnici. Și mam-mea rămânând numai cu anturaju' ista, s-o dus toată chestia cea de emancipare. O devinut foarte tradiționalistă, ceea ce mă sperie de fapt. Mam-mea a făcut 52, nu-i bătrână. Da' ce să vorbim despre tineretu' rămas la Tiraspol? Despre Fuflik, despre pațanii din școala mea, care de-acolo n-o să iasă vreodată? Ei trăiesc într-un stat independent și nerecunoscut de nimeni și ei se duc în Moldova ca peste graniță.

Tat-meu în schimb îi foarte muncitor, el îi de companie, oamenii îl plac. Astea-s glume, astea-s zâmbete, astea-s hohote. Dacă spune-o glumă proastă, el așa de tare râde, că restu' lumii de la masă horcăie-n hohote ca nebunii când îl văd că-i așa vesel. Când o fost Războiu', în '92, pe dânsu' l-o chemat la înrolare, să lupte pentru transnistreni. N-o vrut să se ducă, chiar dacă risca pușcărie multă. Simplu le-a spus: *Eu n-o să trag în sor-mea. Eu am soră acolo și neamuri am, și-aici am neamuri, nu vreau s-aleg în care să trag.* Și i-au dat drumu'. Până-n ziua de azi el încearcă să demonstreze că toți îs niște scursuri în Transnistria ceia. Pur și simplu cu argumente el vrea să-i câștige pe oameni: *Da' di și? Da' și, eu n-am drepturi? Da' care-i faza?* Îi fix persoana ceia insistentă și luptătoare pe care tu n-o clintești. El nu vrea să se mute de-acolo: *Aici îs pământurile mele, las' să se ducă ei dracului.* Nu vrea să rupă relația cu locul acela, e poziția lui. Și eu o respect într-o anumită măsură, asta-i stupid, da' probabil că și eu aș face la fel, n-o să știu asta vreodată. Părinții nu cred c-au greșit mult. Au încercat tot ce-au putut să ne țină pe linia de plutire. Am încercat să fur, am încercat să fiu baseak. Educația lor a contat mult, plus ambiția mamei să se ducă-n Italia, să ne dea la Chișinău la școala asta bună. Bani puțini, toți ca să ne întrețină.

Dima pare emoționat, stă cu capu-n podea și mă-ntreabă dacă i-am adus pachetul de țigări. I le întind pe masă și nu zic nimic, mi-e jenă să intervin. Rupe el tăcerea:

— Știi ce mă surprinde? Acum am mult timp să mă gândesc la femeile din viața mea, la maică-mea, la sor-mea. Față de ele și numai de ele mă simt vinovat. Dar mie așa mi-a fost scris în stele, așa trebuiau toate să se-ntâmple, ca o cărămidă care te-așteaptă să-ți cadă-n cap când treci pe sub o hrușciovkā. Uită-te la oamenii

din juru' meu, e vreunu' fericit? Am ajuns să cred că aduc blesteme celor apropiați, îi sufoc, îi termin.

Mă uit a lehamite la el, cred că-nțeleg ce vrea să zică.

— Da' nu ești tu vinovat cu nimic, Dimon, știm toți asta.

Se face liniște, o liniște bizară, grea.

— În fine, cred că locu' ista te-a schimbat.

— Nu, mai degrabă pentru că sunt așa m-a ținut aproape de locu' ista, mă-nțelegi? De câte ori am simțit că m-a-nghițit o bestie și că n-am nimic ascuțit să scap din stomacu' ei? De multe, dar eu după așa filosofie de viață merg: oriunde-aș nimeri e doar o lume nouă în care trebe să lupt, să ies la lumină. În Tiraspol, de exemplu, m-am bătut de foarte multe ori. Pentru statut, ca să demonstrez ceva, exact ca să nu fiu lohu' cela. Conștientizam că nu-s top, că n-o să mă duc niciodată pân la capăt, dar nici într-un caz n-am acceptat să fiu luat de loh și-atunci mă băteam: cu colegul meu de bancă să demonstrez că-s mai puternic, cu vecinul de la 2 ca să-i arăt cine a ajuns primul la lift. Bătaia are ceva ce puține chestii pot înlocui, e ultima variantă ca să demonstrezi adevărul. Am luat și pizdon, probabil n-aveam dreptate, râde el. Am luat pizdon că m-am luat de aftaretetu' clasei. Jucam oină, jucam la Tiraspol oină pentru că profesorii erau așa debili, că ne băgau tot ce-i românesc pe gât, fie că ne plăcea sau nu. Mie-mi plăcea, eram mai aproape de țară când jucam oină. *Băi, o fost punct!* țip la colegul meu mai bazat, el, nu, că n-o fost. Nu-i suficient asta ca să ne-mpingem oleacă și el să-mi fută una, de-am rămas mult timp cu semn? l-am întors pumnul, dar m-a pus la pământ și dădea cu ce-apuca-n mine. Îmi aduc aminte că m-am întors acasă după școală și eram acoperit tot de sânge și râdeam bucuros în oglindă, eram tot în sânge și cu un dinte în minus, dar eram fericit. Totul e carne în jurul

nostru, materie și carne. Nimic mai mult, nimic mai puțin. Numai prin carne urcă gândurile aicea sus, arată Dimon ca un sedat cu degetul spre tâmplă. În fine, n-am vrut să le zic nimic părinților, că oricum m-au mai bătut și ei o dată când m-au văzut așa. M-am întors a doua zi la școală și ațaritetu': *Aaa, tu ești de-acela care părăște, că așa-ți rezolvi problemele.* După am crescut în ochii lui, am intrat în zona ceia de respect: am luat pizdon, da' nu eram slab, asta-i faza. Să nu-ți fie frică de durere și sânge, aista-i secretu'. Tata a făcut Afganistanu'. Și vrei să știi ceva? Un cuvânt n-a zis vreodată despre ce-a fost acolo, un cuvânt. El m-a-nvățat prin asta să fiu gata să las în urmă tot, să mă pregătesc pentru singurătate și decența de a nu mai spune nimic. Iaca, eu așa definesc să fii bărbat sau, mai bine zis, eu așa definesc niște vremuri care vedeau diferit definiția bărbatului – nu grăiești mult, nu te plângi, nu încarci lumea cu balastu' tău, nu se cade. Și poate că nu-s cel mai pizdos leu din savana asta care se cheamă Chișinău, da' eu îs leu! Leul nu răspunde în fața nimănui, leul poate-și pierde iuțeala, da' năravu' ba. Eu singur mi-am făcut respectul, singur pațan am devenit, cu nimeni nu-mpart ce am, mie nimeni și nimic nu-mi ia sau îmi spune ce să fac.

— Înțeleg, îi zic lui Dimon cu juma de voce, să-l fac să se oprească din pildele cu lei. Hai să ne relaxăm, pe lângă Căpitan și bărbăție, ce te-a mai schimbat pe-atunci?

— Hmm, stă câteva clipe pe gânduri Dimon, MTV! Și, concret, nu orice MTV, da' MTV Russia. Eu rușii îi urăsc, eu eram naționalist român, da' eu până-n ziua de azi la ei mă uit. E ca o deschidere mentală postu' ista. Noi la Tiraspol aveam canale ca Moldova 1, Bender TV, Pridnistrovia, Ostankino. Și, când o apărut cablu' în țară, au pus gratuit la toată lumea. Nu știu dacă asta

era pe principiu' s-arate că Chișinău-i mai rău ca noi sau că primu' an, ca la drogați, îi gratis. Și-a apărut MTV Russia, iar prima generație de oameni de-acolo erau geniali, de asta azi îs milionari oamenii ceia. De exemplu, Ivan Urgant o început acolo. Unu' dintre cei mai mari impresari de vedete și oameni de televiziune de azi. Ceea ce arătau ei acolo rupea. În primu' rând, eu atunși am înțeles și muzică mie îmi place. Ei au creat subcultura, nișa, trendu': snowboard, skateboard, muzică reală, străină, Korn, Limp Bizkit. Sunete care nu erau la noi în oraș. Cea mai pizdoasă emisiune era *Novaia Atletika*, unde ei povesteau despre trei pațani din Moscova care, bleadi, pur și simplu se dădeau cu skate-ul. Când eram mitel, tare voiam skate. Să fiu skater era cel mai cool lucru din lume. Ei te-nvățau cum să vorbești, cum să te-mbraci, cum să nu fii loh, iaca subcultură, iaca stil de viață. Uau, pentru mine asta era uau. *Cum așa? Cum oamenii ăștia fac? Da' di și ei fac? Cum fac asta? Wtf, da' și, se poate și altfel? Da' la noi nu-i asta!* Apoi băieții făceau graffiti, așa că m-am apucat și eu de graffiti. În Tiraspol am două, unu' era cu *Fuckers* și altul sub un pod, cu *Sucks*. Atâta știam atunci. Primu' era ca un fel de caricatură, al doilea în stil bubble. Ar trebui să fie și-acum. Pe skate totuși n-am învățat să mă dau nici până azi. Visez uneori nopțile cum fac slalom de pe Pușkin în jos, printre jeepuri și troleibuze, până în vale spre Circ. Cu primii bani, când plec de-aici, o să-mi iau un cruiser și-o să bat dealurile orașului cu el.